

20 kwietnia 2017

1	2	3	4	KR1	KR2
Imię i nazwisko					

- Proszę podpisać wszystkie kartki.
- 1 zadanie $\equiv$ 1 kartka.
- Rozwiązujemy 4 zadania z 6.

1. **15p.** Niezależne zmienne $X_1, \dots, X_n$ mają ten sam rozkład o wartościach dodatnich. Obliczyć

$$E \left(\sum_{i=1}^k X_i / \sum_{m=1}^n X_m \right), \text{ dla } k \leq n.$$

[Zadania 2–3] Rozważamy określony pierwiastek promieniotwórczy. Atomy takiego pierwiastka ulegają samorzutnemu rozpadowi w losowym momencie. Możemy obserwować atom tego pierwiastka (od pewnego momentu) i rozważać zmienną losową X , której wartością jest czas, jaki upłynął od rozpoczęcia obserwacji do rozpadu atomu. Zmienna ta ma rozkład wykładniczy z parametrem λ . Parametr rozkładu zależy od badanego pierwiastka, jest taki sam dla różnych atomów tego pierwiastka i nie zależy od momentu rozpoczęcia obserwacji. Różne atomy rozpadają się w zasadzie niezależnie od siebie.

2. **15p.**

- (a) Oblicz prawdopodobieństwo tego, że rozpad atomu nastąpił w n -tej godzinie obserwacji. (czyli oblicz prawdopodobieństwo tego, że zmienna X o rozkładzie wykładniczym z parametrem λ przyjmuje wartość z przedziału $[n-1, n)$.)
- (b) Niech Y będzie zmienną losową przyjmującą dodatnie wartości naturalne, taką że $Y = n$ wtedy i tylko wtedy, gdy rozpad obserwowanego atomu nastąpił w n -tej godzinie obserwacji (gdy $X \in [n-1, n)$, X taka, jak wyżej). Jaki rozkład ma zmienna Y ?

3. **15p.**

- (a) Przypuśćmy, że obserwujemy 100 atomów naszego pierwiastka. Z jakim prawdopodobieństwem w czasie t od momentu rozpoczęcia obserwacji rozpadnie się dokładnie 50 atomów? (czyli rozpatrujemy 100 niezależnych zmiennych losowych o rozkładach wykładniczych z tym samym parametrem λ . Z jakim prawdopodobieństwem dokładnie 50 tych zmiennych przyjmuje wartość $< t$.)

(b) Znajdź t , dla którego prawdopodobieństwo rozpadu w czasie t dokładnie połowy ze 100 atomów jest największe. Jak zmieniają się obliczenia, gdy zamiast 100 atomów będziemy rozważać ich 1000 lub innych (parzystą) ich liczbę.

4. **15p.** Zmienna losowa (X, Y) podlega rozkładowi o gęstości określonej wzorem:

$$f(x, y) = \frac{3}{2} \exp(-(x + y)), \text{ gdzie } 0 < x < 2y < \infty.$$

Obliczyć gęstość zmiennej (Z, W) , gdzie $Z = \frac{X + Y}{2}$, $W = \frac{X - Y}{2}$.

5. **Zadanie KR1 – 12p.** Niezależne zmienne losowe $X_1, X_2, \dots, X_N$ mają rozkład $N(\mu, \sigma^2)$. Wiadomo, że $M_{X_k}(t) = e^{\mu t + \sigma^2 t^2 / 2}$. Jaki rozkład ma zmienna Z ?

$$Z = \left(\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma / \sqrt{n}} \right)^2.$$

6. **Zadanie KR2 – 8p.** Wykazać, że wariancja sumy dwóch niezależnych zmiennych losowych X, Y jest równa sumie wariancji tych zmiennych, a więc

$$V(X + Y) = V(X) + V(Y).$$

Witold Karczewski